

A soproni Trackl család története

A Trackl familia a XVII. század óta lakik Sopronban. 1611-ből származik az a bejegyzés, mely szerint **Trackl Matheus** polgárjogot kapott a városban. Azóta a család nemzedékeken keresztül hű maradt a foglalkozásához: szőlőművelők, azaz poncihterek voltak. Másokhoz hasonlóan, a történelem folyamán ők is egyszer jómódúak, máskor szegények voltak. Arra azonban büszkék az utódok, hogy eleiknek sok szorgalommal mindig sikerült talpra állniuk. Minderről **Gimesi-Trackl Terézia** mesélt nekem egy forró nyári délutánon, amikor hideg limonádé mellett lapozgattunk a régi fényképalbumokban.

A mindenki által Tercsiként emlegetett Terézia déd-szüleinek, **Trackl Michaelnek** és **Dorn Elisabethnek** kilenc gyermeke volt. Az Újteleki utcában laktak, s ők is, mint mindenki a környéken, a helyi németet, a poncihtert beszélték, amire az volt a jellemző, hogy sokszor keveredtek benne a magyar szavak is. Michaelt például nem Onkel Michl-nek, hanem „*Michl pácsinak*” szólították.

Tercsi nagyszülei, **Trackl Ferdinand** és **Reisch Teresia**, hat gyermeket neveltek. Kezdetben a Wiedenen laktak. Trackl Ferdinandnak több szülője is volt, ami szép pénzt hozott a házhoz. Így aztán 1921-ben meg tudta venni az úgynevezett *Krautmühle*-t. A malom és a hozzátartozó ház, illetve a majorság az Ikva-patak mellett, a nagyuszodánál volt. Azért nevezték ezt a részt *Krautmühle*-nek, mert a közelében voltak a város nagy kiterjedésű káposztaföldjei. Tercsi nagyapjának érzéke volt az üzlethez: a ház vételekor hitelt vett fel, s hogy gyorsan tudja törleszteni, kiadta a házban található többi lakást, s így nemsokára ismét a pénzénél volt. A malmot ugyan ő már nem üzemeltette, de – mivel akkoriban az emberek nem dobták ki a még valamire használható tárgyakat – a nagy malomkőből asztalt fabrikált, amit a kertben a nagy diófa alá állított fel. Forró nyári délutánokon gyakran emellett üldögélt a család.

Amint azt Tercsi mesélte, a *Krautmühle* igazi nagy parasztgazdaság volt, tartottak ott tyúkokat, tehenekeket, lovakat, kacsákat és disznót is. A családnak nemcsak szőleje, hanem földjei is voltak, ahol káposztát, krumplit, paradicsomot és sok minden mást, az állatok számára a takarmányt is megtermelték. A család jelmondata az volt, hogy „élelmiszerért nem ad ki pénzt az ember, legfeljebb cukorért”. A szüret után a pincében megteltek a hordók borral. Amit nem ivott meg a család, azt értékesítették. A nagymama paradicsomai híresen édesek voltak, amikor hazajött a földekről a kocsival, a háziasszonyok már a kapuban várták, hogy megkaphassák a frissen szedett árut. Az udvarban állt még egy úgynevezett *Schnittkast'n*, amiben a gabonát és a kukoricát tárolták. Ez egy célszerű találmány volt: két oszlop közé két-két deszkát toltak, ami így rekeszeket hozott létre és megakadályozta, hogy a gabonafajták összekeveredjenek.

A család 1946-ban megúszta a kitelepítést, mert Trackl nagypapa a népszámlálásnál magyarnak vallotta magát. Egyetlen lánytestvérét viszont kitelepítették, mert ő már férjezett volt, természetesen német nemzetiségű férjjel. Ha elfogadta volna a ki-

Tercsi és Szabolcs a német nyelvnek és az evangélikus közösségnek köszönhetik ismeretségüket

telepítő bizottság ajánlatát, miszerint figyelje meg a poncihter családokat és jelentsen róluk, akkor itthon maradhatott volna. Tercsi édesapja, **Trackl Michael**, **Preisinger Karolint** vette feleségül. Három gyermekük született: *Michael*, *Karolin* és Tercsi. A *Krautmühle* elég nagy volt ahhoz, hogy két család is elférjen benne, ekként a gyerekek ott cseperedtek és szép gyerekkoruk volt. Tercsi mesélte, hogy a kertben tíz diófa állt, ami az egész családnak adott munkát. A gyerekeknek egészen természetes volt, hogy segítettek a ház körüli munkákban. Mielőtt iskolába mentek, gyorsan felszedték a földről a diót. Nyáron Tercsi is járt a szőlőbe, mert a szülők úgy gondolták, hogy ott is mindig akad valami munka, amiben segíthet, akár a vízfordás a kútról. Otthon meg úgysem tudna semmi értelmeset csinálni...

Az ötvenes évek a Trackl családnak is sok szomorúságot hoztak: mindenüket elvették és a családtagokat bekényszerítették a téeszbe (*termelőszövetkezetbe* – *A szerk.*). A legfájdalmasabb azonban az volt számukra, hogy a téesz a család gépeit és az állatait továbbra is ott tartotta a Trackl-udvarban, míg ők sok mással együtt kegyelemkenyéren dolgozhattak. A családra azonban nem volt jellemző, hogy feladják. Akkor is megpróbálták mindent megtermelni, amire szükségük volt, gyűjtögettek és reménykedtek. Tercsi iskolás lett és megérhette, hogy 1956-ban a bizonyítványába az „*anyanyelve*” rovatba bekerült a „*német*”. Az az év amúgy is a meglepetések éve volt. Tercsi nem ismerte az anyai nagyszüleit, mert a Prei-

singereket mind kitelepítették. Egyszer ugyan látta őket, mert Sopronon keresztül közlekedtek az oszt-rák úgynevezett *Korridorzugok* (folyosó-vonatok). Ezek Burgenland egyik részéből Sopronon keresztül mentek Burgenland másik részébe. Akkoriban az volt a szokás, ha rokonok éltek Ausztriában vagy Németországban, ezek felszálltak a vonatra, a soproni rokonok odaálltak a sorompóhoz és a rokonok egy pillanatra láthatták egymást és integethettek egymásnak. 1956-ban azonban Tercsit fogta a mamája és elindultak Németországba. A nagyszülők Heilbronn közelében laktak és Tercsit megajándékozták egy szép kötött sapkával, ami a későbbiekben nagy szerepet játszott az életében. Rendszeresen járt a soproni Evangélikus Egyház Ifjúsági csoportjába. Kilenc éves volt, amikor a gyönyörű új kötött sapkájában megjelent ebben a közösségben. Ott ült egy tizenhárom éves fiatalember, *Gimesi Szabolcs*, akinek rögtön feltűnt a kötöttsapkás kislány. Amikor Tercsi tizennégy éves lett, randevút kért tőle, s a sok randevú vége 1970-ben házasság lett.

Tercsi Sopronban tanult tovább az Óvónőképző Nemzetiségi Szakán. Végzése után azonnal kapott állást Sopronbámfalván, ahol akkor indult az első német nemzetiségi óvodacsoport. Szabolcsnak is német gyökerei vannak: a Gimesi magyarosított név, ő egy német anyanyelvű tanítócsaládból származik. Szabolcs volt az első a családban, aki nem követte elei foglalkozását, hanem jogot tanult. Dr. Gimesi Szabolcs Tercsivel két leánygyermeket nevelt fel: *Réka* Bécsben tanult a tolmácsképzőben, *Hajni* angol-tanárként lett. Ő jelenleg egy autista kislány nevelőjeként Amerikában él.

Tercsi és Szabolcs ápolják a hagyományokat: a kertben láttam egy óriási követ és megkérdeztem, mi célt szolgál. Azt a felvilágosítást kaptam, hogy ezzel a kővel nyomták le régen a fahordókban a káposztát. De nemcsak ez a kő tudna sok mindent mesélni, a már említett malomkőből fabrikált kóasztal is ott áll a kertben a díófa alatt és valószínűleg emlékszik az ősökre, akik valamikor mellette ültek.

Bertalan Judit

Gratulálunk!

Két magas irodalmi kitüntetést kapott 2014-ben **Milosevits Péter** író, költő, műfordító, lapunk állandó szerzője. A „Književna zajednica Borisava Stankovića” nevű szerbiai irodalmi társaság Tinja Kalaz („Kalász parazsa”) című regényéért – mint az év legjobb szerb regényéért – odaítélte „Borsav Stanković” díját, amelyet 2014. március 29-én vett át. Ebből a regényből a BARÁTSÁG „Kalászi Kostana” címen közölt részletet a szerző saját fordításában. (BARÁTSÁG, 10. évf. 1. sz. 2003.).

Eddigi írói munkásságáért pedig „Branko Radičević” nemzetközi díjban részesült, melyet 2014. szeptember 13-án vehetett át. A díj alapítója a „Brankovo kolo” nevű szerbiai irodalmi társaság.

A „Borsav Stanković” díj átadásakor Milosevits Péter (balra) Vranjében, a díj névadójának szülővárosában.

